

ROMÂNIA ARE NEVOIE DE O STRATEGIE PENTRU ENERGIA TERMICĂ

Pornind de la premisa că sectorul industriei energetice reprezintă o infrastructură strategică vitală pentru siguranța energetică națională, considerăm că dintre cele trei subsectoare ale acestei industrii din România – energie electrică, gaze naturale, energie termică pentru localități și industrie, **energia termică este, de departe, în cea mai deficitară situație.** Cauza principală o reprezintă tratarea superficială a acestui subsector în ultimii 25 de ani, atât în zona urbană cât și rurală, ceea ce, în timp, a condus la un proces de acumulări succesive nefavorabile, foarte greu de rezolvat astăzi.

La nivel național, consumul de energie finală în sectorul locuințelor și sectorul terțiar reprezintă împreună circa 45% din consumul total de energie și contribuie cu circa 40% la emisiile de gaze cu efect de seră, la care trebuie adăugat consumul din industrie. De subliniat că aproape jumătate din populația României nu are acces la nicio soluție modernă de încălzire, fie din motive tehnice, fie din motive de incapacitate financiară. Consumul de energie termică în industrie reprezintă, de asemenea, o componentă tot atât de importantă ca și cea din fondul construit de clădiri.

Îmbunătățirea eficienței energetice în clădiri și, în ansamblu, a energieticii localităților și a utilizării superioare a energiei în industrie și servicii este esențială nu doar pentru atingerea obiectivelor naționale referitoare la sustenabilitatea utilizării resurselor naturale și siguranța în alimentarea cu energie, ci și pentru a îndeplini obiectivele strategiei Uniunii Europene privind schimbările climatice și trecerea la o economie competitivă cu emisii scăzute de dioxid de carbon până în anul 2050.

Modelul economic actual al sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică în România nu este perceput ca fiind viabil la nivelul Uniunii Europene, din cauza numeroaselor debranșări, în urma cărora rezultă subvenții acordate instalațiilor individuale de încălzire pe bază de gaze naturale. Comisia Europeană consideră că atât timp cât acest model economic nu este stabil și robust, iar operatorii nu garantează nivelul optim de servicii, nu se justifică investiții finanțate din fonduri europene în acest sector, iar acest fapt influențează dezvoltarea durabilă a acestui subsector energetic.

Responsibilitatea privind governanța sistemului energetic este împărțită între pre multe instituții, fapt care generează birocrăție și ineficiență.

Asociațiile noastre, profund implicate în diverse aspecte legate de eficientizarea consumurilor de energie în clădiri, industrie și servicii, sunt unite de convingerea că pentru aceste categorii de utilizatori de energie, autoritățile centrale și locale, care au responsabilități specifice, trebuie să găsească soluții către o tranziție accelerată spre un viitor energetic durabil. Împărtășim interesul atât pentru încălzire cât și pentru răcire (climatizare), considerându-le ca o piață

care oferă posibilități importante pentru integrarea mai bună și mai eficientă a energiei. O piață care are o mărime considerabilă nu numai prin consumul de energie, dar și în ceea ce privește soluțiile disponibile pe termen scurt de consum redus de energie și de emisii reduse de carbon, care vin împreună cu oportunități economice semnificative.

Producția locală de căldură și energie electrică este un serviciu important ce trebuie dezvoltat și redimensionat pe baza cererii locale; în același timp, este un serviciu complementar marilor sisteme naționale de producție și transport de energie electrică și gaze naturale.

De asemenea, România este o țară care dispune încă de gaze naturale. Această resursă trebuie folosită cât mai eficient. Tarifarea volumelor vândute în detail trebuie să reflecte costurile reale de distribuție și să pună în valoare avantajele consumului angro. În viitor se vor mai acorda avize de racordare la instalațiile de distribuție de gaze naturale, doar pentru clădirile pentru care a fost gândită soluția individuală de încălzire din faza de proiectare și pentru care nu a existat soluția racordării la un sistem centralizat de alimentare cu energie termică.

*Ca urmare, semnatarii prezentului document consideră că în Strategia Energetică a României, trebuie să fie inclus un capitol distinct denumit "**Strategia pentru asigurarea energiei termice**", menit să pregătească și să dezvolte în mod echilibrat și durabil piața energiei termice pentru clădiri, industrie și servicii, bazată pe eficiență energetică ridicată și energii regenerabile.*

Pentru o astfel de strategie considerăm ca deosebit de importante următoarele linii directoare:

- ✓ **Modernizarea sistemelor de termoficare și promovarea cogenerării de înaltă eficiență. Sursele de finanțare a investițiilor;**
- ✓ **Promovarea răcirii centralizate;**
- ✓ **Promovarea cogenerării industriale;**
- ✓ **Modernizarea energetică a clădirilor urbane;**
- ✓ **Utilizarea surselor regenerabile de energie;**
- ✓ **Energetica localităților rurale;**
- ✓ **Suportabilitatea facturilor energetice.**

1. Modernizarea sistemelor de termoficare și promovarea cogenerării de înaltă eficiență. Sursele de finanțare a investițiilor

Încălzirea centralizată s-a dovedit în țările cu economie liberă consolidată a fi o metodă sustenabilă și cu cost minim în zonele urbane dens populate. În țările în tranziție, între care și România, încălzirea centralizată este relativ răspândită, dar necesită modernizări substanțiale pentru a deveni competitivă în piață ca performanță și preț.

Subsectorul cogenerării urbane și al sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică (SACET) este într-un evident și îngrijorător regres în România. **Cauzele acestui regres sunt numeroase:** de ordin instituțional, legislativ, tehnic, administrativ, financiar, investițional și social, precum și de politica

atipică a prețului gazelor naturale. Debransările de la sistemul centralizat de încălzire prin încurajarea încălzirii individuale, au fost generate de neînțelegerea acestui domeniu atât la nivel central, cât și local. În ultimii 25 de ani, existența unei moșteniri tehnice cu pierderi energetice mari și de un standard de viață modest și care au condus în mod inevitabil la situația existentă. În ansamblu, din nefericire, România se plasează pe ultimele locuri în diverse statistici privind performanța acestui domeniu de activitate și, ceea ce este mai grav, scăzând aproape continuu față de mediile valorice similare ale Uniunii Europene.

Având în vedere importanța deosebită a SACET pentru modul și nivelul de viață al populației **se propun următoarele măsuri:**

- ✓ un cadru instituțional și legislativ eficient, cu responsabilități clare privind promovarea cogenerării eficiente și a sistemelor moderne de termoficare centralizată; o singură autoritate de reglementare, un minister responsabil de serviciile publice, inclusiv cel de termoficare;
- ✓ perfecționarea sistemului de alocare a costurilor și a schemei de sprijin prin bonus investițional, fără supracompensare, a cogenerării de înaltă eficiență, inclusiv a instalațiilor reabilite;
- ✓ responsabilizarea autorităților locale în vederea obținerii investițiilor pentru modernizarea instalațiilor de cogenerare, împreună cu operatorul, folosind bonusul pentru cogenerare eficientă drept garanție;
- ✓ utilizarea tarifului binom pentru căldură ca o recunoașterea a unei realități economice și o repartizare lunară mai bună a cheltuielilor operatorilor de încălzire;
- ✓ respectarea prevederilor legale privind zonele unitare de încălzire; descurajarea debransărilor de la încălzirea centralizată;
- ✓ utilizarea cu prioritate a biomasei, cunoașterea și respectarea condițiilor investitorilor în acest domeniu;
- ✓ reducerea TVA pentru lucrări de creștere a eficienței energetice;
- ✓ soluții de restructurare a sistemelor existente prin concesionare ca sisteme integrate de termoficare către operatori privați cu experiență;
- ✓ ameliorarea calității serviciului public de asigurare a necesarului de căldură ca argument pentru rebransarea consumatorilor la sistemul centralizat.

În energetica marilor orașe trebuie inclusă și energia recuperată din deșeuri, ca o parte importantă a managementului deșeurilor solide nepericuloase. Transformarea deșeurilor solide reziduale, necompostabile sau nereciclabile, în energie electrică și căldură în instalații de cogenerare eficientă este considerată ca un procedeu de utilizare a unor surse locale de energie și, în același timp, de reducere a producerii de metan din depozitele de deșeuri. Deșeurile finale ale acestor instalații de cogenerare reprezintă circa 10% din cele inițiale, contribuind în mod substanțial la micșorarea cantităților de materiale din depozitele de deșeuri. Primul proiect de acest tip, care se realizează la Timișoara, trebuie urmat și de alte municipalități importante din România.

În perioada de programare 2014-2020, ar trebui să se acorde, fără discriminare, fonduri atât pentru proiecte de investiții ce implică marile

companii din sectorul public cât și din sectorul privat. De asemenea, în general, ar trebui să existe o eligibilitate egală a proiectelor (publice și private) cu condiția ca acestea să fie în conformitate cu strategia UE 2020 în care România are un rol. În acest context, recomandăm ca subvențiile europene să fie disponibile și pentru furnizorii de servicii de mediu și de eficiență energetică. Aceste granturi ar fi utilizate, pe de o parte, pentru dezvoltarea unor proiecte aliniate la obiectivele UE și ale României către țintele stabilite pentru anul 2020 (eficiență energetică, cogenerare, utilizarea deșeurilor ca sursă de energie) și, în al doilea rând, pentru limitarea impactului asupra utilizatorului final al costurilor mărite cauzate de noile standarde de cerințe de mediu (Directiva privind emisiile industriale și legile privind tratarea deșeurilor periculoase).

[\(V. documentul anexat - Recomandările COGEN Europe cu privire la propunerea Comisiei Europene privind pachetul de investiții de 300 miliarde euro\)](#)

2. Promovarea răcirii centralizate

Trigenerarea este privită tot mai mult, în ultimul timp, ca soluția prin care grupurile de cogenerare pot fi eficiente și pe perioada verii, când necesarul de energie termică este mult diminuat. Producerea de agent rece din energie termică de temperatură ridicată nu mai este o noutate. Importantă este promovarea soluției și adaptarea instalațiilor interioare pentru a putea prelua și utiliza agentul rece, soluțiile tehnologice fiind bine cunoscute. Pentru început trebuie racordate la SACET-uri marile spații comerciale, clădirile moderne de birouri și clădirile noi din zonele rezidențiale.

3. Promovarea cogenerării industriale

Cogenerarea industrială în România nu ar trebui să reprezinte un element de noutate, în contextul în care toate platformele industriale și marile orașe din țara noastră erau alimentate cu energie electrică și căldură înainte de 1989 de la marile centrale de termoficare industrială și urbană, care produceau circa 40% din totalul de energie electrică produsă în țară. Prin dezindustrializarea României în ultimii 25 de ani, producția de energie electrică din centrale de termoficare (cogenerare) a scăzut astăzi la 9,5-10,8% din producția totală de electricitate. Cogenerarea industrială are cel puțin două avantaje importante: mărește competitivitatea industriei; este cel mai bun procedeu de decarbonare a căldurii folosite în industrie. Promovarea cogenerării în industrie trebuie însă să fie făcută și de ANRE, care, din punctul de vedere al creșterii performanțelor economice și energetice ale unităților industriale, trebuie să revadă unele reglementări restrictive la noi (prin comparație cu alte state europene). În acest sens, trebuie revăzută Notificarea ANRE către Comisia Europeană privind Ajutorul de Stat, respectiv modul în care este privit autoconsumul: ... *Autoritățile române au precizat că nu se va acorda niciun sprijin pentru energia electrică ... utilizată de întreprindere pentru nevoile proprii.*

Spre deosebire de România, în alte state ale UE abordarea cogenerării industriale este total diferită. Astfel, în Germania cadrul legal al centralelor de cogenerare industrială (2012) are următoarele prevederi principale: a) oferă suport doar pentru instalațiile de cogenerare noi și modernizate, potrivit Directivei 2004/4/CE; b) oferă suport prin plata unui bonus semnificativ pentru fiecare kWh de electricitate produsă (pentru autoconsum sau livrată în rețeaua

publică); c) oferă suport suplimentar pentru investițiile privind încălzirea și răcirea centralizată; d) oferă suport suplimentar pentru stocarea de energie termică pentru încălzire și frig.

În scrisoarea de poziție din 8 mai 2013 privind „Rolul posibil al cogenerării industriale în sectorul energetic și în strategia industriei Europei pentru orizontul 2030/2050”, precum și în cea din 17 septembrie 2014 (<http://www.cogeneurope.eu/cogen-europe-position-paper-industrial-renaissance-in-europe-647.html>), COGEN Europe a afirmat două principii de bază care trebuie recunoscute și anume:

- a) cogenerarea industrială mărește competitivitatea industriei;
- b) cogenerarea industrială este cel mai bun procedeu de decarbonatere a căldurii folosite în industrie.

4. Modernizarea energetică a clădirilor urbane

România are 4,6 milioane locuințe în mediul urban, din care aproape 3 milioane apartamente, în proporție de 97% proprietate privată și având 7,6 milioane locatari, situate în circa 79 000 de blocuri.

Structura consumului mediu de energie al unei locuințe este prezentată în figura 1.

Figura 1. Structura consumului mediu de energie al unei locuințe.

În clădirile de locuit multietajate, consumul specific de energie termică este în medie de 250-300 kWh/(m².an), de circa 2 ori mai mare decât media actuală a UE. Pierderile de căldură la nivelul clădirii reprezintă 40-50% din consumul final de energie. Circa 75% din clădiri au o vechime mai mare de 40-55 de ani. Venitul mediu nominal al locatarilor este de circa 16% din media UE, iar tarifele la utilități aproape egale cu media UE, astfel încât facturile pentru energie reprezintă o cotă greu suportabilă din veniturile acestora.

Deși renovarea energetică a clădirilor are mari avantaje economice, sociale și de impact de mediu, în prezent sunt modernizate energetic doar 5%

din apartamentele amplasate în blocuri, datorită lipsei acute a surselor de finanțare a lucrărilor. Cauzele acestui proces lent sunt lipsa unor fonduri suficiente, ca și schemele ineficiente de finanțare aplicate până în prezent. Costul lucrărilor de reabilitare termică a circa 2/3 din fondul de clădiri este apreciat la circa 5 miliarde euro pe parcursul a 15 ani (50% până în 2020, 25% până în 2025, 25% până în 2030).

Cu puține excepții, modernizarea energetică a clădirilor nu a constituit o preocupare suficient de importantă a autorităților centrale și locale, astfel încât odată cu liberalizarea prețurilor la energie electrică, gaze naturale și căldură, încălzirea locuințelor, pe fondul sărăciei generale a românilor față de media veniturilor în UE, a devenit o problemă socială de amploare.

Având în vedere cele de mai sus, autoritățile centrale și locale abilitate trebuie să găsească, de urgență, pe de o parte, soluții financiare de accelerare a lucrărilor de modernizare energetică a clădirilor, inclusiv folosind fondurile structurale europene și, pe de altă parte, măsuri de protecție socială a consumatorilor rezidențiali defavorizați. Este imperios necesar să se monitorizeze efectele acestor investiții atât în ceea ce privește magnitudinea sărăciei energetice, dar și privind bugetele de sănătate și ajutoare sociale.

În cadrul programelor de modernizare energetică, trebuie să se introducă cu prioritate clădirile sociale multi-familiale și cele cu vechime mai mare, pentru că, astfel, economiile de energie sunt cele mai mari, iar pericolul de apariție a sărăciei energetice scade prin reabilitare exact la categoria de locatari cu veniturile cele mai mici. În acest fel, energetica clădirilor reprezintă atât o problema de eficiență energetică de mare amploare, cât și o problemă socială foarte urgentă, reevaluată de ultimele directive ale UE.

5. Utilizarea surselor regenerabile de energie

Promovarea surselor regenerabile de energie (SRE) este o obligație a tuturor Statelor Membre ale UE, inclusiv a României. Acest lucru s-a făcut prin Legea 220/2008, folosind o schemă de sprijin pe bază de certificate verzi deosebit de generoasă. Rezultatul a fost acela al instalării disproporționate de capacități pentru producerea de energie electrică într-o perioadă de circa 2,5 ani, folosind energia eoliană, fotovoltaică și, în măsură mai mică, hidroelectrică. Biomasa și biogazul, deși reprezintă circa 52% din potențialul național de SRE, și singurele destinate producerii de energie termică (prin cogenerare sau direct), reprezintă în prezent doar 2%. Acest potențial, în totalitate românesc, practic nefolosit în scopuri energetice, este reprezentat de 6,38 milioane hectare de păduri, care au nevoie de operații de întreținere de tăieri și curățire și de aproape 1 milion de hectare de teren impropriu pentru lucrări agricole, dar folosibil pentru culturi energetice; la acestea se adaugă biogazul rezultat din procesele de fermentare și deșeurile urbane. Tragedia acestei resurse naționale, reprezentată de păduri, o constituie tăierile, furtul și valorificările ilegale de lemn, astfel încât devastarea pădurilor a atins limite incalificabile în folosul unor firme străine.

În prezent, industria forestieră este sub-dezvoltată, asupra ei acționând mai multe bariere: legislație necorespunzătoare, norme tehnice învechite, ineficiență instituțională și lipsa controlului (în particular, pentru pădurile aflate în proprietatea statului), calitate precară a infrastructurii (drumuri) etc. În

zonele rurale, lemnele de foc sunt folosite pentru încălzirea și prepararea hranei. Pentru aceste utilizări s-ar obține o mai bună întrebuințare prin arderea lor în cadrul unor echipamente mai eficiente (de exemplu, sobe performante).

Ca o apreciere moderată, România ar putea produce numai din biomasă forestieră în jur de 6 TWh/an energie electrică și circa 25 TWh/an energie termică. Această biomasă ar acoperi 10% din totalul producției de electricitate din România, precum și necesarul de căldură pentru încălzire produs actualmente în toate SACET-urile din România. Trebuie subliniat, în mod special, că valorificarea biomasei în direcție energetică, ca resursă în totalitate autohtonă, contribuie direct la creșterea securității energetice a țării, reprezentând o alternativă durabilă la utilizarea gazelor naturale din țară sau din import.

Conform Directivei 2012/27/UE un sistem eficient de termoficare și răcire centralizată utilizează cel puțin 50% energie din surse regenerabile, 50% căldură reziduală, 75% energie termică cogenerată sau 50% dintr-o combinație de energie și căldură de tipul celor sus-menționate.

Ca oportunități și recomandări, este imperios necesar ca România să dezvolte o strategie națională mult așteptată, în domeniul pădurilor. Aceasta ar trebui să definească un cadru pentru utilizarea economică a pădurilor definind în același timp și politica de conservare a acestora. Cu o strategie adecvată, există posibilitatea de a îmbina aspectele ecologice, sociale și economice ale managementului pădurilor, așa cum au demonstrat exemplele din alte țări UE. Economia bazată pe biomasă poate oferi locuri de muncă și venituri populației din zonele rurale, acolo unde condițiile de angajare sunt dificile. Simultan, aceasta poate genera venituri importante pentru economia națională. Este de preferat ca utilizarea energetică a biomasei să fie făcută în centrale de cogenerare mici și medii (de ordinul a 5-10 MWe, 10-30 MWt), aflate în apropierea zonelor de producere a acesteia. Acest aspect va menține necesarul de transport și cerințele de infrastructură în cote rezonabile. Și, ca un ultim aspect, biomasa ar trebui utilizată în cogenerare de înaltă eficiență, având în vedere aspectele financiare de mediu (sănătate) și cele privind existența de lungă durată a consumatorului de căldură (centru industrial sau SACET).

6. Energetica localităților rurale

Energetica rurală, deși menționată în unele proiecte de strategii energetice naționale, nu a reprezentat până acum o preocupare notabilă a autorităților centrale sau locale, acest lucru reflectându-se în nivelul modest al locuințelor și condițiilor de trai. Biomasa lemnoasă, cumpărată sau procurată ilegal, este principalul combustibil folosit pentru încălzire în sobe, cel mai adesea rudimentare, cu o eficiență de ordinul a 20-30%. Energia electrică este pentru majoritatea familiilor încadrată în consumul social; sunt încă aproape 100 de sate izolate neelectrificate, cu circa 100 de mii de gospodării.

Soluțiile de economisire a energiei în zona rurală sunt numeroase, dar aplicarea acestora depinde direct de accesul la sursele de finanțare, care însă până acum practic au lipsit. Localitățile rurale sunt, din nefericire, îmbătrânite sub aspectul vârstei locuitorilor, **într-un proces evident de excluziune**, tinerii fiind în mare parte la muncă în străinătate. Termenele de recuperare a investițiilor în lucrări de modernizare energetică, cel mai frecvent finanțate prin economiile obținute de cei care lucrează în străinătate, sunt de la un an la douăzeci de ani.

Trebuie promovate soluțiile de recuperare a căldurii gazelor arse precum și tehnicile eficiente de gătit. Pentru clădirile existente, se pot lua măsuri pentru reducerea pierderilor de căldură în sezonul rece și a încălzirii excesive în sezonul cald. Acestea includ izolarea acoperișului (relativ ieftină) și a pereților, folosirea geamurilor duble, etanșări ale ușilor și ferestrelor. Trebuie evaluate costurile și beneficiile fiecărei măsuri, stimulentele financiare și eșalonarea plăților. Pentru clădirile noi din zonele rurale, trebuie respectate și îmbunătățite continuu standardele de izolare termică a construcțiilor.

Sobele noi din zonele rurale pot avea randamente de 60 % sau mai mult, dar sunt scumpe pentru populația rurală. Sunt necesare analize privind situația sobelor și a gradului de utilizare a biomasei, precum și un program public de sprijinire a instalării de sobe noi pentru grupurile sociale eligibile. Pentru iluminatul stradal sau al clădirilor publice lămpile eficiente trebuie să devină obligatorii. Utilizarea energiei fotovoltaice reprezintă cel mai adesea soluția optimă, în măsura în care se pot asigura costurile instalării acesteia.

Există o mare diversitate de măsuri de creștere a eficienței folosirii energiei în zonele rurale, multe din acestea specifice, cu efect semnificativ în îmbunătățirea condițiilor de locuit. Acestea includ efectuarea de analize și studii privind structura și nivelul de folosire a energiei, în special în locuințe, analize și studii care trebuie efectuate de instituții specializate, cu asistența și asigurarea costurilor de către autoritățile centrale.

În zonele rurale există o diversitate de forme de energie regenerabilă care pot fi utilizate în alimentarea cu energie a acestor zone și anume: biomasa este principalul combustibil rural, fiind folosit mai ales pentru încălzirea spațiului și a apei, precum și pentru gătit; biomasa poate fi folosită la generarea energiei electrice, precum și transformată în biogaz pentru gătit sau iluminat. Microhidrocentralele pot reprezenta o opțiune de bază pentru alimentarea zonelor rurale neconectate la rețelele electrice. Energia eoliană poate fi utilizată inclusiv în zone rurale neelectrificate, în tandem cu sisteme de stocare a energiei. Energia solară poate economisi combustibilii fosili folosiți la încălzirea apei sau poate produce energie electrică și deci reduce emisiile de CO₂.

Ca surse pentru finanțarea proiectelor se pot menționa: Fondul Verde al UE, care poate acoperi până la jumătate din costurile de capital al proiectelor pentru generarea de energie electrică; Fondul European de Dezvoltare Regională, fondurile de cercetare, Fondul Român de Eficiență a Energiei și altele.

Trebuie totuși acceptat că dezvoltarea rurală, în general, și energetică, în special, presupun acțiuni de o dificultate deosebită și rămâne de văzut dacă autoritățile centrale vor fi capabile să le abordeze.

7. Suportabilitatea facturilor energetice

Liberalizarea treptată a pieței de energie electrică și gaze naturale în România se face în contextul unui sector energetic nesustenabil, care se confruntă cu o diversitate de dificultăți, între care pierderile energetice foarte mari și „sărăcia energetică” ridicată. Pe termen mediu, procesul de liberalizare a pieței de energie conduce la o creștere apreciabilă a prețurilor energiei electrice, gazelor naturale și căldurii, proces care va pune o presiune ridicată pe

capacitatea tuturor consumatorilor de energie (industriali, rezidențiali și servicii) de a plăti facturile energetice.

Dintr-o analiză simplă, rezultă o creștere importantă a efortului statului pentru susținerea consumatorilor vulnerabili. Creșterea are două cauze: a) mărirea valorii facturii într-o dinamică superioară creșterii probabile a venitului prin indexare și b) mărirea numărului de consumatori vulnerabili prin ajungerea în situația de sărăcie energetică a unor noi categorii de consumatori.

O soluție evidentă, dar deloc comodă, este aceea de a micșora consumul de energie prin creșterea eficienței energetice, respectiv prin reducerea pierderilor energetice, soluție care trebuie să reprezinte principala direcție de acțiune a politicii energetice.

Chiar în aceste condiții este probabil ca numărul de consumatori vulnerabili să crească și, din aceasta cauză, mărirea veniturilor familiale datorată unei dezvoltări economice accelerate rămâne unul din factorii importanți de echilibrare a situației.

În sfârșit, este necesară o regândire a sistemului de ajutor social actual, în sensul folosirii unei metodologii de apreciere corectă a sărăciei energetice și de dimensionare corectă a necesarului de ajutoare sociale. Aceasta ar trebui să țină seama, în primul rând, de necesarul de căldură pentru încălzire corect calculat, în funcție de tipul clădirii, zona climatică, situația anvelopei clădirii etc. (ceea ce nu se face prin actuala metodologie). În plus, ea trebuie să scoată în evidență legătura dintre avantajele investițiilor în modernizarea clădirilor și apartamentelor și bugetul pentru ajutoare, respectiv, cel pentru sănătate.

O alternativă care nu trebuie neglijată o constituie reducerea TVA pentru sistemul de încălzire centralizată, după modelul mai multor State Membre ale UE și anume: Franța (TVA general/TVA încălzire centralizată este de 20%/5,5%), Grecia (23%/13%), Irlanda (23%/13,5%), Letonia (21%/12%), Lituania (21%/9%), Luxemburg (15%/12%), Ungaria (27%/5%), cu efecte benefice, în primul rând, asupra consumatorilor vulnerabili.

Concluzii

1. În Strategia Energetică a României, *trebuie să fie inclus un capitol distinct denumit "Strategia pentru asigurarea energiei termice", menit să pregătească și să dezvolte în mod echilibrat și durabil piața energiei termice pentru clădiri, industrie și servicii, bazată pe eficiență energetică ridicată și energii regenerabile.*
2. Eficientizarea cadrului administrativ privind governanța sistemului energetic pentru a reduce birocrăția și ineficiența funcționării instituțiilor publice și pentru a asigura stabilitatea și predictibilitatea cadrului legislativ și de reglementare.
3. În interesul populației, beneficiară a serviciului public de alimentare centralizată cu energie termică, continuarea proiectelor cu finanțare europeană, precum și promovarea în cea de a doua etapă de finanțare a investițiilor pentru dezvoltarea sustenabilă a sistemelor centralizate de

alimentare cu energie termică din orașele noastre sunt absolut esențiale pentru dezvoltarea durabilă a acestora și pentru respectarea angajamentelor asumate de România în calitate de Stat Membru al Uniunii Europene (creșterea eficienței energetice, scăderea poluării, reducerea dependenței energetice).

Asociații semnatare:

Asociația Română pentru Promovarea Eficienței Energetice (ARPEE)

Asociația Română de Cogenerare (COGEN România)

Asociația Română de Biomasă și Biogaz (ARBIO)

Asociația pentru Politici Energetice din România (APER)

Asociația Auditorilor Energetici pentru Clădiri din România (AAECR)

Asociația Inginerilor Termotehnicieni și de Termoficare din România (AITTR)